

Standardtitler for løpende ressurser i BIBSYS Biblioteksystem

Retningslinjene for bruk av forklarende tilføyelser til standardtitler etter 25.5B for løpende ressurser i BIBSYS er foreldet. Hvis Norsk periodikafortegnelse skal inn i BIBSYS, må retningslinjene endres. Problemet med BIBSYS sin bruk av forklarende tilføyelser, er kravet om at det skal være samsvar i bruk av forklarende tilføyelser og at det er en gitt rekkefølge for valg av forklarende tilføyelse. Dette er ikke det som praktiseres ellers i verden. I dag står man ganske fritt til å velge forklarende tilføyelse (med noen få unntak) og man endrer ikke en standardtittel på et senere tidspunkt for å få samsvar i bruken av forklarende tilføyelser. Man løser konflikten mellom likelydende titler på litt andre måter. Her er en lenke til hva «Library of Congress Rule Interpretations, Chapter 25», fra 2009 sier om saken (bla ned til 25.5B): <http://www.loc.gov/aba/pcc/naco/training/lcri25.pdf>

Vi har ikke hatt tid til å lage et forslag til en omfattende endring av «Hjelpemidler ved registrering i Bibliotekbasen», kapitlet «Standardtitler for periodika i BIBSYS Biblioteksystem». Vi har derfor bare antydning hva som må endres i grove trekk nedenfor. Hvis Bibliografisk gruppe er enige i at retningslinjene skal endres, er Nasjonalbiblioteket villige til å utforme et nytt kapittel i «Hjelpemidler».

Standardtitler for periodika i BIBSYS Biblioteksystem

To (eller flere) periodika med samme hovedtittel

1. Hovedordningsord på tittel. Standardtittel i MARC-felt 130
2. Hovedordningsord på korporasjon hvor både korporasjonsnavn og hovedtittel er like. Standardtittel i MARC-felt 240
3. Hovedordningsord på person hvor både personnavn og hovedtittel er like. Standardtittel i MARC-felt 240

Forklarende tilføyelse legges i \$q ved bruk av både MARC-felt 130 og 240. Dette gjøres for å skille periodikaene fra hverandre.

~~I alle tilfeller skal tidligere titler også endres hvis de mangler standardtittel og forklarende tilføyelse.~~

~~Det skal være samsvar i bruk av forklarende tilføyelse. Brukes sted for en tittel, skal dette også brukes for de andre likelydende titlene. Men hvis sted er brukt som forklarende tilføyelse for to like titler, og det kommer et tredje periodikum med samme tittel som er utgitt på samme~~

~~sted som ett av de andre to, skal utgivers offisielle navn, dvs. autorisert navneform, brukes som forklarende tilføyelse på alle tre.~~

Det er ikke noe krav om at det skal være samsvar i bruk av forklarende tilføyelse. En endrer ikke type forklarende tilføyelse i en allerede tildelt standardtittel. En tittel som ikke er tildelt en standardtittel kan derimot få en slik tittel på et senere tidspunkt.

Ved behov for flere ledd i den forklarende tilføyelsen, skal hvert ledd skilles med mellomrom kolon mellomrom.

Eksempler:

Hovedordningsord på tittel

130 Griffen \$q Oslo
245 Griffen \$c Nasjonalgalleriet

130 Griffen \$q Tromsø
245 Griffen \$b husorgan ... \$c Troms Fylkeskommune

Hovedordningsord på korporasjon

110 Statistisk sentralbyrå
240 Publikasjonsoversikt \$q årlig utg.
245 Publikasjonsoversikt ... \$c Statistisk sentralbyrå

110 Statistisk sentralbyrå
240 Publikasjonsoversikt \$q månedlig utg.
245 Publikasjonsoversikt \$b publikasjoner utsendt i ... \$c Statistisk sentralbyrå

Hovedordningsord på person

100 Davis, Jim
240 Pusur \$q 1984-1991
245 Pusur \$b julen ... \$c av Jim Davis

Perioden 1992-1993 med tittel Garfield:
100 Davis, Jim
245 Garfield \$b [julealbum] \$c Jim Davis

Fortsetter fra 1994 med tidligere tittel Pusur:
100 Davis, Jim
240 Pusur \$q 1994-
245 Pusur \$b julen ...
500 Av: Jim Davis

Bruk av forklarende tilføyelser

A) Utgivelsessted

Som forklarende tilføyelse brukes utgivelsessted når stedet er nok til å skille den ene tittel fra den andre.

Eksempel: Historisk tidsskrift \$q Oslo
Historisk tidsskrift \$q København

B) Utgiver

Hvis tittelen består av en generisk betegnelse, dvs. publikasjonstype, skal *utgivers offisielle navn* brukes som forklarende tilføyelse.

Eksempel: Rapport \$q Norsk senter for barneforskning
Rapport \$q Universitetsbiblioteket i Trondheim

Utgivers offisielle navn brukes også når tittelen inneholder utgivers initialer eller forkortelser.

Eksempel: AIJ proceedings \$q American Institute of Journalists
AIJ proceedings \$q Association of Iron Joiners

C) Sted : år eller ~~Utgiver~~ : år

Når sted ~~eller utgiver~~ ikke er nok til å skille flere periodika med samme tittel fra hverandre, brukes sted : år ~~eller utgiver~~ : år. Som årstall brukes første år et periodikum kom ut. Hvis det er avsluttet, kan **skal** også siste år tas med.

Forklarende tilføyelse brukes ofte når et periodikum har skiftet tittel for så å gå tilbake til første tittel, som et samlende element.

Eksempel: Folk og røvere \$q Trondheim : 1986-1991
Folk og røvere \$q Trondheim : 1993-1994
I 1992 var tittelen Revolver

Men: Finnes det et annet periodikum med tittel Folk og Røvere, får dette kun sted som forklarende tilføyelse, for eksempel

Folk og røvere \$q Stavanger

D) År

År som forklarende tilføyelse brukes bare når tittelen inneholder sted eller utgiver.

Eksempel: San Francisco journal \$q 1944
San Francisco journal \$q 1980

E) Periodisitet

Forklarende tilføyelse som angir periodisitet brukes for periodika i kumulerte utgaver der kumuleringen har egen objektpost. (Se 'Hjelpemidler i BIBSYS-registrering', kapitlet 'Kumulerte utgaver og periodika i flere deler').

Eksempler som viser hvordan forklarende tilføyelse (130 \$q eller 240 \$q) kan utformes:

annethvert år
årlig
3 nr pr år
halvårlig
kvartalsvis
månedlig
2 nr pr måned
ukentlig
daglig

Forklarende tilføyelse som angir periodisitet skal legges etter tilføyelser som angir utgiver, sted og/eller år. Når en forklarende tilføyelse består av flere ledd, skal fysisk form (medieform) være siste ledd, f.eks. 130 \$q årlig : trykt utg.

F) Medieform

Medieform brukes som forklarende tilføyelse for å skille ulike fysiske former av et periodikum.

Eksempel: 130 Fjernlån, referanse, informasjon \$q online
245 Fjernlån, referanse, informasjon
130 Fjernlån, referanse, informasjon \$q trykt utg.
245 Fjernlån, referanse, informasjon
110 Norges handelshøyskole \$b Biblioteket
240 Årsmelding \$q online
245 Årsmelding
110 Norges handelshøyskole \$b Biblioteket
240 Årsmelding \$q trykt utg.
245 Årsmelding

Når en forklarende tilføyelse består av flere ledd, skal fysisk form (medieform) være siste ledd, f.eks. 130 \$q årlig : trykt utg.

Eksempel: 130 Avhandling \$q Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
Institutt for kjemi : trykt utg.

130 Avhandling \$q Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
Institutt for kjemi : online

Men: Finnes det et annet periodikum med tittel Avhandling, får dette kun korporasjon som forklarende tilføyelse, for eksempel

130 Avhandling \$q Universitetet i Oslo

G) Andre kvalifikatorer

Hvis ingen av de forklarende tilføyelsene i A-G er egnet til å skjelne et periodikum fra et annet, brukes andre forklarende tilføyelser.